

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	V
ÖNCEKİ BAZI BASILARIN ÖNSÖZ'LERİNDEN.....	VII
İÇİNDEKİLER	XI
KISALTMALAR.....	XXIII

BİRİNCİ BÖLÜM GENEL BAKIŞ

§ 1. MEDENÎ HUKUKUN ANLAMI VE KONUSU	1
I. "HUKUK" KAVRAMI.....	1
II. KAMU HUKUKU – ÖZEL HUKUK AYIRIMI	4
III. MEDENÎ HUKUKUN ANLAMI	5
IV. MEDENÎ HUKUKUN KONUSU	6
§ 2. MEDENÎ HUKUKUN DÜZENLENİŞ TARZI BAKIMINDAN ÇEŞİTLİ SİSTEMLER	7
I. ROMA – CERMEN SİSTEMİNİN ETKİSİ ALTINDAKİ HUKUK DÜZENLERİ.....	7
II. İSLÂM HUKUKUNUN ETKİSİ ALTINDAKİ HUKUK DÜZENLERİ	10
III. İNGİLİZ HUKUKUNUN ETKİSİNİ TAŞIYAN HUKUK DÜZENLERİ	11
IV. SOSYALİST PRENSİPLERİN ETKİSİ ALTINDAKİ HUKUK DÜZENLERİ	13
V. AVRUPA BİRLİĞİ HUKUKUNDA DURUM.....	14

§3.BULUNDUĞUMUZ GRUPTA KANUNLAŞTIRMA HAREKETİ	
VE İSVİÇRE MEDENÎ KANUNU'NUN YAPILIŞI.....	14
I. GENEL BAKIŞ.....	14
II. İSVİÇRE'DE MEDENÎ KANUNUN YAPILIŞI	19
§4.TÜRKİYE'DE MEDENÎ HUKUK ALANINDA	
KANUNLAŞTIRMA HAREKETLERİ VE MEDENÎ KANUN	22
I. OSMANLI İMPARATORLUĞU DÖNEMİNDE KANUNLAŞTIRMA..	22
II. TÜRKİYE CUMHURİYETİ DÖNEMİNDE KANUNLAŞTIRMA	
HAREKETİ	23
A. İlk Medenî Kanunun Yapılışı.....	23
B. Yeni Bir Medenî Kanun Hazırlama Çalışmaları	26
C. Yeni Türk Medenî Kanununun Kabulü	29
1. Genel Olarak.....	29
2. Yeni Medenî Kanunun Yapısı ve Getirdiği Yenilikler.....	29
a. Biçim Bakımından	29
b. Esas Bakımından	30
3. Yeni Medenî Kanunda Yapılan Değişiklikler	33

İKİNCİ BÖLÜM

MEDENÎ HUKUKUN YÜRÜRLÜK KAYNAKLARI VE UYGULANMASI

§1.HUKUKTA “KAYNAK” KAVRAMI VE MEDENÎ HUKUKUN	
YÜRÜRLÜK KAYNAKLARINA GENEL BAKIŞ	39
I. “KAYNAK” KAVRAMI.....	39
II. MEDENÎ HUKUKUN YÜRÜRLÜK KAYNAKLARINA GENEL	
BAKIŞ.....	40
§2.KANUNLAR, TÜZÜKLER, YÖNETMELİKLER	43
I. KAVRAMLARA GENEL BAKIŞ.....	43

II. YÜRÜRLÜĞE KOYMA VE YÜRÜRLÜKTEN KALDIRMA	46
III. MEDENÎ HUKUKLA DOĞRUDAN İLGİLİ TEMEL	
DÜZENLEMELER.....	49
A. Medenî Kanun ve Borçlar Kanunu.....	49
1. Medenî Kanun.....	51
a. Başlangıç.....	51
b. Kişiler Hukuku.....	51
c. Aile Hukuku	52
d. Miras Hukuku	53
e. Eşya Hukuku	53
2. Borçlar Kanunu.....	54
a. Eski Borçlar Kanunu	54
b. Yeni Borçlar Kanunu.....	54
aa. Yeni Bir Borçlar Kanunu Hazırlama Çalışmaları	54
bb. Yeni Türk Borçlar Kanunu'nun Kabulü.....	56
3. Medenî Kanunun Çeşitli Kitapları Arasındaki İlişki	
ve Medenî Kanun ile Borçlar Kanunu Arasındaki	
Bağlantı.....	57
4. Yürürlük Kanunu.....	60
5. Medenî Kanun ve Borçlar Kanunu ile Yakından	
İlgili Bazı Temel Kanunlarda Yaşanan Gelişmeler	61
B. Diğer Normlar.....	62
IV. KANUNLARIN UYGULANMASI	62
A. Kanunda Uygulanacak Hükmün Bulunması.....	63
1. Kanun Hükmünün Düz ve Zıt Anlam İtibariyle	
Kapsamı	63
2. Kanun Hükümlerinin Yorumlanması	64
a. Yorum Kavramı ve Çeşitleri.....	64
b. Yorumda Başvurulacak Yöntemler (Yorum	
Metodları)	65

c. Medenî Kanunumuzun Benimsediği Esas ve Kanun Hükümlerinin Yorumlanmasında Dikkate Alınacak Unsurlar	68
3. Bulunan Hükümün Uygulanabilir Olması.....	75
a. Yer İtibariyle Uygulanabilir Olma.....	75
b. Zaman İtibariyle Uygulanabilir Olma.....	76
aa. Kanunların Zaman Açısından Uygulama Alanı ..	76
bb. Kanunların Çatışması.....	81
c. Nitelik İtibariyle Uygulanabilir Olma.....	83
aa. Emredici Hukuk Kuralları.....	84
bb. Yedek Hukuk Kuralları.....	86
B. Bulunan Hükümün Uygulanış Tarzı ve Hâkimin Takdir Yetkisini Kullanması	87
1. Genel Olarak.....	87
2. Hâkimin Takdir Yetkisini Kullanması.....	89
C. Kanunda Uygulanabilir Hüküm Bulunmaması: Kanun Boşluğu	94
1. Anlamı.....	94
2. Kanun Boşluklarının Çeşitleri	98
a. Bilinçli Boşluklar – Bilinçsiz Boşluklar.....	98
b. Açık Boşluklar – Örtülü Boşluklar	100
c. Gerçek Boşluklar – Gerçek Olmayan Boşluklar.....	101
3. Kanun Boşluğu Bulunmasının Sonuçları	103
§3.ÖRF VE ÂDET HUKUKU	103
I. KAVRAM.....	103
II. BİR ÖRF VE ÂDET HUKUKU KURALININ DOĞUMU İÇİN GEREKLİ ŞARTLAR	104
III. ÖRF VE ÂDET HUKUKUNUN ROLÜ.....	107
§4.HÂKİM TARAFINDAN YARATILAN HUKUK.....	110
I. GENEL BAKIŞ.....	110

II. HÂKİMİN HUKUK YARATMASININ ŞARTLARI.....	112
III. HÂKİMİN HUKUK YARATIRKEN UYGULAYACAĞI YÖNTEM	112
IV. HÂKİMİN HUKUK YARATIRKEN YARARLANACAĞI İMKÂNLAR.....	115
V. HÂKİMİN YARATTIĞI HUKUK KURALININ ROLÜ	119
§ 5. MEDENÎ HUKUK UYGULAMASINDA BİLİMSEL GÖRÜŞLERİN VE YARGI KARARLARININ ROLÜ	119
I. GENEL BAKIŞ.....	119
II. DOKTRİNDE YER ALAN BİLİMSEL GÖRÜŞLER	120
A. Anlamı.....	120
B. Eser Tipleri.....	121
C. Doktrinin Rolü.....	123
D. Hâkimin Doktrinindeki Bilimsel Görüşlerden Yararlanması	123
III. YARGISAL İÇTİHA TLAR.....	128
A. Anlamı.....	128
B. Mahkeme Kararlarının Çeşitleri	129
1. Kararın Niteliği Bakımından	129
2. Kararı Veren Mahkeme Bakımından.....	129
C. Hâkimin Mahkeme Kararlarından Yararlanması.....	132

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MEDENÎ HUKUKUN BAZI TEMEL KAVRAMLARI

§ 1. “HAK” KAVRAMI.....	135
I. TERİM.....	135
II. HAK KAVRAMINI AÇIKLAYAN GÖRÜŞLER	136

§2. HAKLARIN ÇEŞİTLERİ 138

- I. PARA İLE ÖLÇÜLEBİLEN DEĞERİ BULUNUP BULUNMAMASI AÇISINDAN: MALVARLIĞI HAKLARI – KİŞİ VARLIĞI HAKLARI 139
 - A. Malvarlığı Hakları..... 139
 1. Alacak Hakları 139
 2. Aynî Haklar..... 140
 - a. Eşya Üzerinde Sağlanan Yetki..... 141
 - b. Eşya Üzerinde Doğrudan Doğruya Hâkimiyet 146
 - c. Herkese Karşı İleri Sürülebilirlik..... 149
 3. Maddî Değeri Olan Yenilik Doğuran Haklar 150
 4. Fikrî Haklar 151
 - B. Kişi Varlığı Hakları..... 152
- II. İLERİ SÜRÜLEBİLECEĞİ ÇEVRE AÇISINDAN: MUTLAK HAKLAR - NİSBÎ HAKLAR..... 153
 - A. Mutlak Haklar 153
 - B. Nisbî Haklar..... 153
 1. Alelâde Nisbî Haklar..... 154
 2. Etkisi Güçlendirilmiş Nisbî Haklar 154
- III. KULLANILMASININ ETKİSİ BAKIMINDAN: ALELÂDE HAKLAR - YENİLİK DOĞURAN HAKLAR 156
 - A. Yenilik Doğuran Hakların Çeşitleri 157
 1. Yöneldiği Sonuç Açısından 157
 - a. Kurucu Yenilik Doğuran Haklar 157
 - b. Değiştirici Yenilik Doğuran Haklar 159
 - c. Bozucu Yenilik Doğuran Haklar 159
 2. Hakkın Kullanılış Tarzı Bakımından..... 159
 - B. Yenilik Doğuran Hakların Ortak Özellikleri 160
- IV. KULLANMA YETKİSİ AÇISINDAN: ŞAHSEN KULLANILMASI ZORUNLU OLAN VE OLMAYAN HAKLAR 162

V. BAĞIMSIZ OLUP OLMAMA AÇISINDAN: BAĞIMSIZ HAKLAR - BAĞLI HAKLAR.....	165
A. Bağımsız Haklar	165
B. Bağlı Haklar	165
1. Eşyaya Bağlı Haklar	165
2. Alacağa Bağlı Haklar	166
3. Borç İlişmesine Bağlı Haklar	166
4. Bir Topluluğa Mensup Olmaya Bağlı Haklar.....	167
§3.HAK SAHİBİ.....	167
§4.HAKLARIN KAZANILMASI VE KAYBEDİLMESİ	168
I. “HUKUKÎ OLAY”, “HUKUKÎ FİİL” VE “HUKUKÎ İŞLEM” KAVRAMLARI	168
A. Kavramlara Genel Bakış	168
B. Hukukî İşlemler	171
1. Hukukî İşlemlerin Türleri.....	171
a. Gerekli İrade Beyanı Adedi Açısından.....	171
aa. Tek Taraflı Hukukî İşlemler	171
bb. İki Taraflı Hukukî İşlemler (Sözleşmeler).....	172
cc. Kararlar	173
dd. Müşterek Hukukî İşlemler	173
b. İrade Beyanının Yöneltilmesi Açısından	174
c. Etki Doğurduğu Alan Bakımından.....	175
d. Malvarlığına Yaptıkları Etki Bakımından	175
aa. Borçlandırıcı İşlemler	176
bb. Tasarruf İşlemleri	177
cc. Kazandırıcı İşlemler.....	179
e. Hüküm İfade Edeceği An Bakımından.....	182
2. Hukukî İşlemin Unsurları	183
a. Hukukî İşlemin Kurucu Unsurları.....	183
aa. Genel Olarak.....	183

bb. “İrade Beyanı” Kavramı	184
cc. İrade Beyanının Çeşitleri.....	187
aaa. Açık ve örtülü irade beyanları – irade beyanı sayılan davranışlar.....	187
bbb. Yöneltilmesi gereken ve gerekmeyen irade beyanları.....	193
ccc. Vasıtalı ve vasitasız irade beyanları	195
b. Hukukî İşlemin Geçerliliği İçin Aranan Şartlar	195
aa. Her Türlü Hukukî İşleminde Aranan Şartlar	195
aaa. Hukukî işlemi yapan kişi ehliyetli olmalıdır	195
bbb. Hukukî işlemin konusunun, emredici hukuk kurallarına, kamu düzenine, genel ahlâka, kişilik haklarına aykırı veya imkânsız olmaması gerekir	197
ccc. Hukukî işlemi meydana getiren irade beyanları sağlıklı olmalıdır	197
ddd. İrade beyanları muvazaalı (danışıklı) olmamalıdır	197
bb. Bazı Hukukî İşlemler İçin Aranan Ek Şartlar	198
aaa. Bazı hukukî işlemlerde, irade beyanının bir şekle uyularak yapılması gerekir.....	198
bbb. Tasarruf işlemlerinde, tasarrufta bulunan kişi, tasarruf yetkisine sahip olmalıdır.....	201
ccc. İllî (sebebe bağlı) tasarruf işlemlerinin geçerli olması, ortada buna temel teşkil eden geçerli bir borçlanma işleminin bulunmasına bağlıdır	202
ddd. Karşılıklı borç yükleyen sözleşmelerde gabin (aşırı yararlanma) durumunun bulunmaması gerekir	203
cc. Bazı Hukukî İşlemlerin Hüküm Doğurması İçin Gereken Tamamlayıcı Unsurlar.....	203
aaa. Ehliyet eksikliğini giderici izin veya onay.	203

bbb. Temsil yetkisi eksikliğinden kaynaklanan noksanlığı giderici onay	204
ccc. Tasarruf yetkisi sınırlamasından kaynaklanan eksikliği giderici izin veya onay	204
ddd. Bir resmî makamın fiili	205
eee. Geciktirici şart	206
fff. Geciktirici vade	207
3. Hukukî İşlemlerin Hükümsüzlüğü	208
a. Yokluk	210
b. Kesin Hükümsüzlük (Butlan)	212
c. İptal Edilebilirlik	220
d. Noksanlık	223
e. Nisbî Etkisizlik	225
II. HAKLARIN KAZANILMA (İKTİSAP) TARZI	226
A. Aslen Kazanma	226
B. Devren Kazanma	226
C. Tesisen Kazanma	228
III. HAKLARIN KAYBEDİLİŞ TARZI	228
§5. HAKLARIN KAZANILMASINDA İYİNİYETİN ROLÜ	234
I. İYİNİYET KAVRAMI	234
II. İYİNİYETİN ROLÜ	238
III. İYİNİYETİN ARANACAĞI KİŞİ VE İYİNİYETİN ARANACAĞI ÂN	243
A. İyiniyetin Aranacağı Kişi	243
1. Temsil Halinde	244
2. Tüzel Kişilerde	244
3. Tüzel Kişiliğı Bulunmayan Kişi Topluluklarında	244
B. İyiniyetin Aranacağı Ân	245
IV. İYİNİYETİN İSPATI	245

§6. HAKLARIN KULLANILMASI VE DÜRÜSTLÜK KURALINA

UYMA ZORUNLULUĞU	249
I. GENEL BAKIŞ.....	249
II. DÜRÜSTLÜK KURALI	250
A. Anlamı.....	250
B. Rolü.....	250
III. HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI	254
A. Anlamı.....	254
B. Hakkın Kötüye Kullanılma Hâlleri	257
1. Temel İlke.....	257
2. Hakkın Kötüye Kullanıldığına İşaret Edebilecek Durumlar.....	260
a. Hakkın Kullanılmasında Meşru Bir Menfaat Bulunmaması.....	260
b. Hakkın Kullanılmasının Hak Sahibine Sağlayacağı Menfaat İle Başkasına Vereceği Zarar Arasında Aşırı Oransızlık Bulunması	263
c. Kendi Ahlâka Aykırı Davranışına Dayanarak Hak Kullanılması.....	264
d. Uyandırılan güvene aykırı davranışta bulunulması	268
C. Hakkın Kötüye Kullanılmasının Yaptırımı.....	271
IV. DÜRÜSTLÜK KURALI VE HAKKIN KÖTÜYE KULLANILMASI YASAĞININ UYGULAMA ALANI.....	274
A. Kanunun Yorumlanmasında ve Boşluklarının Doldurulmasında.....	276
B. Kanuna Karşı Hilenin Önlenmesinde.....	277
C. Hukukî İşlemin Oluşması, Yorumlanması ve Tamamlanmasında	278
D. Borçların Doğumunda	288
1. Sözleşme Yapma Zorunluluğu.....	288
2. Yan Borçlar	290
3. Sözleşme Görüşmelerinde Dürüst Davranma Borcu	293

4. Davranış Yükümlülükleri.....	294
E. Sözleşmelerde Değişiklik Yapılması veya Sözleşmenin Sona Erdirilmesi.....	296
1. Eski Borçlar Kanunumuz Açısından Durum.....	296
2. Yeni Borçlar Kanununun Konuya İlişkin Düzenlemesi	301
V. MEDENÎ KANUNUN 2. MADDESİ UYGULANIRKEN GÖZ ÖNÜNDE TUTULACAK ESASLAR.....	301
§7.HAKLARIN KORUNMASI.....	305
I. GENEL BAKIŞ.....	305
II. TALEP	306
III. DÂVA.....	308
A. Dâva Çeşitleri.....	309
1. Eda Dâvaları.....	309
2. Tespit Dâvaları	310
3. Yenilik Doğuran Dâvalar.....	312
B. Dâvaya Karşı Savunma İmkânları.....	313
C. Dâvanın ve Savunmanın İspatı	317
1. İspat Yükü.....	317
2. İspat Konusunda Temel İlke	319
3. Özel esaslar	321
a. Hâkim Önünde İkrar Edilen Olguların İspatı Gerekmez.....	321
b. Hayatın Olağan Akışına Uyan (Normal) Olguların İspatı Gerekmez.....	323
c. Herkesçe bilinen olguların (mâruf ve meşhur vakıaların) ispatı gerekmez	323
d. Kanunî Bir Faraziyeye veya Karineye Dayanan Kimse, Bunun Kapsamına Giren Konuda İspat Yükünden Kurtulur.....	324

e. Kanunun, İspat Yükünü Özel Olarak Belirlediği Hâllerde Bu Hükümlerde Yer Alan Esaslar Uygulama Alanı Bulur.....	327
f. İddiasını Resmî Sicil ve Senetlere Dayandıran Kimse İspat Yükünü Yerine Getirmiş Olur.....	328
4. Özel Olarak: Resmî Sicil ve Senetlerin İspat Gücü	328
IV. CEBRÎ İCRA	332
V. HAKKINI KENDİ GÜCÜ İLE KORUMA	334
A. Haklı Savunma.....	334
B. Zorunluluk (İztırar) Hâli	336
C. Hakkını Korumak İçin Kuvvet Kullanma.....	336
VI. UĞRANILAN ZARARI TAZMİN ETTİRME	337
KAYNAKLAR.....	339
KAVRAM İNDEKSİ	363
KANUN MADDELERİ İNDEKSİ.....	373